

31 aug 2022 -18:46

Een federaal crisisplan voor de sterk stijgende energieprijzen

De federale regering heeft beslist de steunmaatregelen voor de bevolking (btw-verlaging en sociaal tarief voor één miljoen huishoudens) te verlengen om het hoofd te bieden aan de explosief gestegen energieprijzen. De banken zetten zich in om de zwaarst getroffen gezinnen te beschermen. Er zullen maatregelen worden getroffen om de overwinsten van de sector af te romen met het oog op de financiering van een solidariteitsfonds. De regering roept de Belgen en de bedrijven ook op om hun verbruik te verminderen en het goede voorbeeld te geven.

België doet het goed qua bevoorrading

Hoewel de winter nog niet in aantocht is, zijn de gevolgen van de oorlog in Oekraïne in heel Europa voelbaar met energieprijzen die de pan uit rijzen. Dankzij haar centrale ligging in West-Europa en de sterk verbonden netwerkinfrastructuur met onze buurlanden neemt ons land toch een unieke positie in op het gebied van bevoorrading. Die centrale ligging beschermt ons.

Wat gas betreft, zijn de “slots” op de terminal van Zeebrugge al enkele maanden bijna volledig gevuld. De opslagplaats in Loenhout is nu voor meer dan 80% gevuld, waardoor we meer dan een maand voorlopen op de vraag van de Europese Commissie.

Wat de elektriciteit betreft, werd er aan de producenten gevraagd een maximale beschikbaarheid te garanderen door het geplande onderhoud van de installaties deze winter uit te stellen tot de lente. De exploitant werd tevens verzocht de mogelijkheid te onderzoeken om de definitieve stillegging van Tihange 2 uit te stellen tot uiterlijk 31 maart 2023.

Dankzij de bijkomende maatregelen uit het Winterplan 2022, dat begin deze zomer werd voorgesteld, moet België de winter rustig kunnen doorkomen. Als de winter niet strenger is dan normaal, zal ons land een energieoverschot hebben, dat het dan ter beschikking kan stellen van onze buurlanden.

Het probleem = prijzen

De huidige groothandelsprijzen voor gas en elektriciteit zijn zo disproportioneel hoog dat een marktinterventie zich opdringt. In Azië bedraagt de groothandelsprijs van LNG 150 €/MWh en in Amerika 30 €/MWh. Er is geen enkele reden waarom de gasprijzen in Europa (300 €/MWh) een veelvoud van deze prijzen zouden moeten bedragen terwijl het slechts voor een paar euro per MWh naar Europa wordt getransporteerd.

Net als de hoge gasprijs weerspiegelt de groothandelsprijs voor elektriciteit niet langer de productiekosten van een kWh elektriciteit. Een groot deel daarvan wordt opgewekt door (hernieuwbare en nucleaire) productie-eenheden die niet met stijgende brandstofkosten worden geconfronteerd. In Europa gaapt er een diepe kloof tussen de kosten en de prijzen. De markt functioneert niet meer. We moeten dus ingrijpen. Daarom pleit België sinds maart op Europees niveau voor een plafond voor de gasprijzen en voor een herziening van de elektriciteitsprijzen. We zijn verheugd te zien dat hier op Europees niveau eindelijk werk van wordt gemaakt.

De schok opvangen

Het huidige prijspeil en de druk die deze prijzen dagelijks op gezinnen en onze bedrijven uitoefenen, vereisen een gecoördineerde beleidsreactie. Op federaal niveau werden verschillende beslissingen genomen om de energieprijsschok in België zo veel mogelijk op te vangen. Ze zijn gebaseerd op zes pijlers.

1. Vermindering van het verbruik

De goedkoopste energie is degene die we niet verbruiken. Door minder gas, elektriciteit en brandstof te verbruiken, kunnen we de vraag terugdringen en zo het machtsverevenwicht tussen vraag en aanbod op de markten omkeren. Dit vergt collectieve inspanningen. Dit belangt zowel burgers, bedrijven als overheidsinstanties aan. Om dit proces op gang te brengen, heeft de federale regering beslist de temperatuur in al haar gebouwen te verlagen tot 19 graden. Het gebruik van airconditioning wordt gereguleerd (tot een maximum van 27 graden). De verlichting in de federale gebouwen en monumenten zal tussen 19 en 6 uur worden uitgeschakeld.

2. Steun aan de bevolking

De federale regering heeft beslist alle bestaande steunmaatregelen tot het einde van de winter te verlengen (tot 31 maart 2023).

- uitbreiding van de doelgroep voor de sociale tarieven (ten gunste van één miljoen huishoudens)
- verlaging van de accijnzen op benzine en diesel
- 6% btw op elektriciteit en gas
- een identieke financiële compensatiemaatregel voor stookolie

Er worden ook gesprekken gevoerd met de energieleveranciers om ervoor te zorgen dat consumenten die een afbetalingsplan vragen, dit op eenvoudig verzoek kunnen verkrijgen.

3. Steun van de banken aan de zwaarst getroffen huishoudens

De federale regering onderhandelt met de financiële sector om de zwaarst getroffen huishoudens een duwtje in de rug te geven, onder meer via uitstel van hypotheekaflossingen. De banken zullen middelen ontwikkelen om de toegang tot energiebesparende maatregelen te verruimen.

4. Steun aan de ondernemingen

De federale regering onderzoekt samen met de gewesten de uitvoering van het tijdelijke crisiskader dat de Europese Commissie in België heeft voorgesteld om onze ondernemingen te ondersteunen in het licht van de sterk stijgende prijzen. Er zal overleg worden gepleegd met de sectoren met de meeste impact, de vertegenwoordigers van de werkgevers en werknemers.

5. Bevordering van de investeringen in duurzame oplossingen en isolatie

De federale regering heeft de btw voor investeringen in zonnepanelen, zonneboilers en warmtepompen al

verlaagd van 21% naar 6% voor woningen die minder dan 10 jaar oud zijn (maatregel geldig tot eind 2023). De maatregel om de btw voor afbraak en heropbouw tot 6% te verlagen, is onder dezelfde voorwaarden tot eind 2023 verlengd.

6. Strijd tegen overwinsten

De regering zal de nodige maatregelen nemen om de overwinsten die bepaalde energiebedrijven momenteel boeken, "af te romen". Een werkgroep van deskundigen van de CREG, de FOD Economie en de FOD Financiën moet nagaan waar die overwinsten zich bevinden, of ze in België kunnen worden aangepakt en welke fiscale en juridische instrumenten daarvoor kunnen worden ingezet, zonder het gelijke speelveld in de energiesector in het gedrang te brengen.

In de kernenergiesector pakken we dit probleem al aan voor de vier recentste centrales, via de vennootschapsbelasting, maar ook via een extra heffing als onderdeel van de verdelingsaanslag. Deze heffing wordt dit jaar van 750 naar 838 miljoen opgetrokken, een bedrag dat volledig over de consumenten zal worden herverdeeld.

Alexander De Croo, eerste minister
Wetstraat 16
1000 Brussel
België
+32 2 501 02 11
<https://premier.be>
contact@premier.be